

64

23. maí

AUGLÝSING

um varnarsamning milli Íslands og Bandaríkjanna á grundvelli
Norður-Atlantshafssamningsins.

Hinn 5. maí 1951 var undirritaður í Reykjavík varnarsamningur milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkjanna á grundvelli Norður-Atlantshafssamningsins. Samningurinn var fullgiltur af handhöfum valds forseta Íslands hinn 5. maí 1951 og gekk hann í gildi samdægurs.

Hér með fylgir texti samningsins:

VARNARSAMNINGUR

milli
lýðveldisins Íslands
og
Bandaríkja Ameríku
á grundvelli
Norður-Atlantshafssamningsins.

DEFENSE AGREEMENT

pursuant to
The North Atlantic Treaty
between
The United States of America
and
The Republic of Iceland

Inngangsorð.

Þar sem Íslendingar geta ekki sjálfir varið land sitt, en reynslan hefur sýnt, að varnarleysi lands stofnar öryggi þess sjálfs og friðsamra nágranna þess í voða, og þar sem tvisýnt er um alþjóðamál, hefur Norður-Atlantshafsbandalagið farið þess á leit við Ísland og Bandaríkin, að þau geri ráðstafanir til, að látin verði í té aðstaða á Íslandi til varnar landinu og þar með einnig til varnar svæði því, sem Norður-Atlantshafssamningurinn tekur til, með sameiginlega viðleitni aðila Norður-Atlantshafssamningsins til að varðveita frið og öryggi á því svæði fyrir augum. Samningur sá, sem hér fer á eftir, hefur verið gerður samkvæmt þessum tilmælum.

1. gr.

Bandaríkin munu fyrir hönd Norður-Atlantshafsbandalagsins og samkvæmt skuldbindingum þeim, sem þau hafa tekizt á hendur með Norður-Atlantshafssamningnum, gera ráðstafanir til varnar Íslandi með þeim skilyrðum, sem greinir í samningi þessum. Í þessu skyni og með varnir á svæði því, sem Norður-Atlants-

Preamble

Having regard to the fact that the people of Iceland cannot themselves adequately secure their own defenses, and whereas experience has shown that a country's lack of defenses greatly endangers its security and that of its peaceful neighbors, the North Atlantic Treaty Organization has requested, because of the unsettled state of world affairs that the United States and Iceland in view of the collective efforts of the parties to the North Atlantic Treaty to preserve peace and security in the North Atlantic Treaty area, make arrangements for the use of facilities in Iceland in defense of Iceland and thus also the North Atlantic Treaty area. In conformity with this proposal the following agreement has been entered into.

Article I

The United States on behalf of the North Atlantic Treaty Organization and in accordance with its responsibilities under the North Atlantic Treaty will make arrangements regarding the defense of Iceland subject to the conditions set forth in this Agreement. For this purpose and in view of the defense of the

hafssamningurinn tekur til, fyrir augum, lætur Ísland í té þá aðstöðu í landinu, sem báðir aðilar eru ásáttir um, að sé nauðsynleg.

2. gr.

Ísland mun afla heimildar á landsvæðum og gera aðrar nauðsynlegar ráðstafanir til þess, að í té verði látin aðstaða sú, sem veitt er með samningi þessum, og þer Bandaríkjunum eigi skylda til að greiða Íslandi, íslenskum þegnum eða öðrum mönnum gjald fyrir það.

3. gr.

Það skal vera háð samþykki Íslands, hvernar þjóðar menn eru í varnarliðinu, svo og með hverjum hætti það tekur við og hagnýtir þá aðstöðu á Íslandi, sem veitt er með samningi þessum.

4. gr.

Það skal háð samþykki íslensku ríkisstjórnarinnar, hversu margir menn hafa setu á Íslandi samkvæmt samningi þessum.

5. gr.

Bandaríkin skulu framkvæma skyldur sínar samkvæmt samningi þessum þannig, að stuðlað sé svo sem frekast má verða að öryggi íslensku þjóðarinnar og skal ávallt haft í huga, hve fámennir Íslendingar eru, svo og það, að þeir hafa ekki öldum saman vanizt vopnaburði. Ekkert ákvæði þessa samnings skal skýrt þannig, að það raski úrslitayfirráðum Íslands yfir íslenskum málefnum.

6. gr.

Samningur sá, er gerður var hinn 7. október 1946 milli Íslands og Bandaríkjaanna um bráðabirgðaafnot af Keflavíkurflugvelli, fellur úr gildi við gildistöku samnings þessa, og mun Ísland þá taka í sínar hendur stjórn og ábyrgð á almennri flugstarfsemi á Keflavíkurflugvelli. Ísland og Bandaríkin munu koma sér saman um viðeigandi ráðstafanir varðandi skipulag á rekstri flugvallarins til þess að samræma starfsemi þar því, að hann er jafnframt notaður í þágu varna Íslands.

North Atlantic Treaty area, Iceland will provide such facilities in Iceland as are mutually agreed to be necessary. 64 23. mai

Article II

Iceland will make all acquisitions of land and other arrangements required to permit entry upon and use of facilities in accordance with this Agreement, and the United States shall not be obliged to compensate Iceland or any national of Iceland or other person for such entry or use.

Article III

The national composition of forces, and the conditions under which they may enter upon and make use of facilities in Iceland pursuant to this Agreement, shall be determined in agreement with Iceland.

Article IV

The number of personnel to be stationed in Iceland pursuant to this Agreement shall be subject to the approval of the Icelandic Government.

Article V

The United States in carrying out its responsibilities under this Agreement shall do so in a manner that contributes to the maximum safety of the Icelandic people, keeping always in mind that Iceland has a sparse population and has been unarmed for centuries. Nothing in this Agreement shall be so construed as to impair the ultimate authority of Iceland with regard to Icelandic affairs.

Article VI

The Agreement of October 7, 1946, between the United States and Iceland for interim use of Keflavik Airport shall terminate upon the coming into force of this Agreement whereupon Iceland will assume direction of and responsibility for civil aviation operations at Keflavik Airport. The United States and Iceland will negotiate appropriate arrangements concerning the organization of the Airport to coordinate the operation thereof with the defense of Iceland.

64

7. gr.

23. maí Hvor ríkisstjórnin getur, hvenær sem er, að undanfarinni tilkynningu til hinnar ríkisstjórnarinnar, farið þess á leit við ráð Norður-Atlantshafsbandalagsins, að það endurskoði, hvort lengur þurfi á að halda framangreindri aðstöðu, og geri tillögur til beggja ríkisstjórnanna um það, hvort samningur þessi skuli gilda áfram. Ef slík málaleitan um endurskoðun leiðir ekki til þess, að ríkisstjórnirnar verði ásáttar innan sex mánaða, frá því að málaleitunin var borin fram, getur hvor ríkisstjórnin, hvenær sem er eftir það, sagt samningnum upp, og skal hann þá falla úr gildi tólf mánuðum síðar. Hvenær sem atburðir þeir verða, sem 5. og 6. gr. Norður-Atlantshafssamningsins tekur til, skal aðstaða sú, sem veitt er með samningi þessum, látin í té á sama hátt. Meðan aðstaðan er eigi notuð til hernaðarþarfa, mun Ísland annað hvort sjálft sjá um nauðsynlegt viðhald á mannvirkjum og útbúnaði eða heimila Bandaríkjunum að annast það.

8. gr.

Samningur þessi er gerður á íslensku og á ensku, og eru báðir textar jafngildir. Hann gengur í gildi, er hann hefur verið undirritaður af réttum yfirvöldum Íslands og Bandaríkjanna og ríkisstjórn Íslands hefur afhent ríkisstjórn Bandaríkja Ameríku tilkynningu um, að samningurinn hafi verið fullgiltur af Íslands hálfu.

Gert í Reykjavík, hinn 5. maí 1951.

Fyrir hönd ríkisstjórnar Íslands:

Bjarni Benediktsson,
utanríkisráðherra Íslands.

Fyrir hönd ríkisstjórnar Bandaríkja Ameríku:

Edward B. Lawson,
sérlegur sendiherra og ráðherra með umboði fyrir Bandaríki Ameríku á Íslandi.

Article VII

Either Government may at any time, on notification to the other Government, request the Council of the North Atlantic Treaty Organization to review the continued necessity for the facilities and their utilization, and to make recommendations to the two Governments concerning the continuation of this Agreement. If no understanding between the two Governments is reached as a result of such request for review within a period of six months from the date of the original request, either Government may at any time thereafter give notice of its intention to terminate the Agreement, and the Agreement shall then cease to be in force twelve months from the date of such notice. Whenever the contingency provided for in Articles 5 and 6 of the North Atlantic Treaty shall occur, the facilities, which will be afforded in accordance with this Agreement shall be available for the same use. While such facilities are not being used for military purposes, necessary maintenance work will be performed by Iceland or Iceland will authorize its performance by the United States.

Article VIII

After signature by the appropriate authorities of the United States and Iceland, this Agreement, of which the English and Icelandic texts are equally authentic, shall come into force on the date of receipt by the Government of the United States of America of a notification from the Government of Iceland of its ratification of the Agreement.

Done at Reykjavík,
the fifth day of May 1951.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

64

23. maí

Utanríkisráðuneytið, 23. maí 1951.

Bjarni Benediktsson.

Magnús V. Magnússon.

BRÁÐABIRGÐALÖG

65

24. maí

um lagagildi varnarsamnings milli Íslands og Bandaríkjanna og um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þess.

HANDHAFAFAR VALDS FORSETA ÍSLANDS

samkvæmt 8. gr. stjórnarskrárinnar,

forsætisráðherra, forseti sameinaðs Alþingis og forseti hæstaréttar,

gjöra kunnugt: Utanríkisráðherra hefur tjáð oss, að nauðsynlegt sé, að ákvæði varnarsamnings Íslands og Bandaríkjanna frá 5. maí 1951 og viðbætið við hann frá 8. maí 1951, um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þeirra, fái lagagildi, enda sé þar lýst reglum þeim, sem gilda skulu um starfsemi varnarliðsins hér á landi og skipti þess við landsmenn.

Með því að vér föllumst á að brýna nauðsyn beri til að lögfesta ofangreind ákvæði gefum vér út bráðabirgðalög, samkvæmt 28. gr. stjórnarskrárinnar, á þessa leið:

1. gr.

Meðan í gildi er varnarsamningur sá milli Íslands og Bandaríkjanna, sem undirritaður var hinn 5. maí 1951, skulu ákvæði hans og viðbætið við hann frá 8. maí 1951, um réttarstöðu liðs Bandaríkjanna og eignir þeirra, hafa lagagildi hér á landi. Samningurinn og viðbótarákvæðin eru prentuð sem fylgiskjöl með lögum þessum.

2. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Gjört í Reykjavík, 24. maí 1951.

Steingrímur Steinþórsson. Jón Pálmason. Gizur Bergsteinsson.

(L. S.)

Bjarni Benediktsson.

Fylgiskjal.

Varnarsamningur milli lýðveldisins Íslands og Bandaríkjanna á grundvelli Norður-Atlantshafssamningsins.

Þar sem Íslendingar geta ekki sjálfir varið land sitt, en reynslan hefur sýnt, að varnarleysi lands stofnar öryggi þess sjálfs og friðsamra nágranna þess í voða, og þar sem tvísýnt er um alþjóðamál, hefur Norður-Atlantshafsbandalagið farið þess á leit við Ísland og Bandaríkin, að þau geri ráðstafanir til, að látin verði í té aðstaða á Íslandi til varnar landinu og þar með einnig til varnar svæði því, sem Norður-